

ПРОТОКОЛ № 2
засідання вченої ради
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
від 26 лютого 2010 року

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Наукова доповідь: «Феноменологічна соціальна теорія як нова парадигма дослідження» (доктор філософських наук, доцент Садоха О.В.).
2. Про присвоєння звання почесного доктора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ректору Тернопільського національного педагогічного університету, доктору педагогічних наук, професору, члену-кореспонденту НАПН України, заслуженому працівнику освіти України Кравцю Володимир Петровичу (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).
3. Представлення до вчених звань (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).
4. Звіт докторанта третього року навчання, кандидата педагогічних наук, доцента Коваленко О.А. (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор Гриньова В.М., доктор педагогічних наук, професор Штефан Л.А.).
5. Про затвердження тем дисертаційних досліджень (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).
6. Про рекомендацію до друку (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).
7. Про продовження відпустки по догляду за дитиною аспірантки 3 року навчання кафедри всесвітньої історії Голод О.О. (кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аспірантури І.В. Разуменко).
8. Про переведення Прийменка О.С., аспіранта 2 року навчання кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права денної форми навчання (за контрактом) на заочну бюджетну форму (кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аспірантури та докторантури І.В. Разуменко).

I. СЛУХАЛИ: Наукова доповідь: «Феноменологічна соціальна теорія як нова парадигма дослідження» (доктор філософських наук, доцент Садоха О.В.).

Зростання інтенсивності трансформаційних рухів, ускладнення суспільно-історичного життя призводять до парадигмальних зрушень у соціальному мисленні. Сучасність вимальовує нові світові контури, закладає нові світоорієнтації та світопроекції, відкриття яких стає можливим на підставі аналізу феноменологічної перспективи соціального дослідження, в межах якої розробляються конструктивні процедури вивчення складного світу. Поступово руйнується структура основних принципів, за якими організовувалися до сього часу суспільства і відповідні їм теорії, що призводить до формування поліструктурального складноорганізованого поліваріативного соціального світу. Внаслідок цього поступово створюються нові силові і конкурентні відносини, соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-культурні перехреснення, а також формуються транснаціональні актори, соціальні простори, ситуації, процеси. Така реальність закладає підґрунтя переосмислення методологічних програм сучасних соціальних наук через пошук і впровадження процедур, які забезпечують прозирання такого світу. У зв'язку з цим «тематизація» (з урахуванням зокрема експлоративного навантаження цього поняття) феноменологічної соціальної теорії як дослідницької парадигми вважаємо за перспективне.

На підґрунті осмислення даної «теми» і була розроблена і обґрунтована власна відкрита методологічна програма дослідження процедур, завдяки яким можна експлікувати складні соціальні системи в єдності їхніх мікро- і макрорівнів.

Основною ознакою сучасного суспільства, що поступово набуває рис суспільства знань, стають зростаючі мобільність і діалогізм спільнолюдських реалій, зіткнення радикально різних логік мислення, обмін інформацією і не тільки між безпосередніми співрозмовниками, а заглиблення внутрішнього діалогу та поширення поля дискурсивних практик, де надзвичайну роль відіграють процедури, опрацьовані в межах феноменологічної соціальної теорії, які виявляють підґрунтя світорозуміння з урахуванням його багатоаспектності, зокрема як спільнолюдських зустрічей.

Соціальна наука, відповідаючи викликам сьогодення, має переосмислювати накопичений інструментарій та усталені настанови. Сучасні плідні соціально-філософські дискусії тривають навколо досягнення смислогенеративного характеру соціального процесу, конструктивності основних гіпотез та картин соціального світу, прийомів аналізу, спроможних викривати усталену аксіоматику традиційної соціальної науки. У зв'язку з цим особливої ваги набуває феноменологічний аналіз соціально-філософських методологічних програм, що унаочнює їхню відповідність реальності, пізнавальну перспективу. Таким чином представлена

дослідницька перспектива має значення безпосередньо для самої соціальної науки, яка здатна виконувати методологічну функцію, адекватну реаліям сьогодення, на підставі розвитку саморефлексії у модусі її самокритичності. Таким чином, через самопрезентативну відкритість феноменологічних експлікацій як саморефлексивної та самокритичної практики значно поширюється ефективний досвід соціальної транспарентності та соціального конструювання. У зв'язку з цим, соціальна дескрипція і соціально-філософська інтерпретація обґрунтовуються як новий вид практики, соціальна функція яких полягає у конструктивній критиці всіх форм життя та всього життя в цілому через застосування методичного сумніву або саморефлексії у її “широкому” та “вузькому” розуміннях. Соціальний дослідник сьогодні – це той, хто весь час починає все знову.

У новій картині світу процес пізнання постає як породження істини у місці зустрічі людини зі світом, у проміжних світах, які методологічно прозирають через застосування адекватних процедур (дескрипції соціального середовища, повсякденної герменевтики, прагматичної теорії життєвого світу) як смисловідкриті зв'язки співлюдських знань, діянь, інтерпретацій.

Відкриття світового горизонту призводить до інтенсифікації матеріальної і духовної діяльності, до зростання техніко-наукового та соціального активізму. Інтенсифікація негативних наслідків невтримного активізму, зокрема в вигляді соціальної інженерії (одночасниками і співучасниками якої доводиться бути нам усім сьогодні – мовиться про світову фінансово-економічну кризу, що охопила світ, і заручницею якої стала Україна) актуалізує застосування феноменологічних процедур як викривання небезпек проектувань, виникаючих внаслідок елімінування життєвосвітового виміру, які можливо здолати на підставі впровадження рефлексивного виміру, при цьому ураховуючи його “дійсний” контекст, де теорія поєднується з практикою з устанавленням меж можливого застосування першої.

Сучасна Україна, шукаючи власні виміри в процесах євроінтеграції і водночас закладаючи проекти національної самореалізації, потребує розгортання соціальної прозорості, відкритості, саморегулювання як набуття культури свободи. Для унаочнення соціально-політичної аксіоматики, вибудованої на певних принципах, необхідне застосування феноменологічних процедур, що розкривають дійсні життєвосвітові проєкції, зокрема доводять, що мислення та дослідження у пастці відокремлених, побудованих за національно-державним принципом суспільних світів вилучає все, що знаходиться між цими внутрішніми та зовнішніми категоріями. Через це суспільство і теорія суспільства потрапляють у територіальну пастку самообмеженості і замкнутості. У зв'язку з цим застосування процедур, розроблених у межах феноменологічної перспективи соціального дослідження під час соціально-політичного проектування також сприяє проясненню універсальної вимоги реальності – сприяти позбавленню людини та людства в цілому від незрілості як необачливості, в якій вона сама винна через визнання основних прав та правил демократичного

саморегулювання, саме через удосконалення механізмів смислових легітимацій.

Зважаючи на ідіоматику соціальних наук (вони великою мірою є сутністю того, що досліджують, а їхній предмет постає як інтерпретація та дескрипція людського застосування організацій дій, символів, зумовлених зокрема контекстами) в межах обґрунтування методологічної програми дослідження зазначених процедур в сучасному соціально-філософському дискурсі виявляються ефективними такі процедури, як текст-аналіз і дескрипція активного соціального середовища. При цьому сутнісно важливим постає урахування їхньої специфіки через відмінності методологічних настанов як контекст-фактичних процедур. При цьому текст-аналіз надає ваги мовним зазначенням в позамовних феноменах, для цього із семантичних ситуативних видів підтримки, із “зазначеного поля мовлення” виокремлюються конкретні мовні висловлювання. У свою чергу дескрипція активного соціального середовища спрямована на конкретні форми орієнтації, дій, організацій індивідів у середовищі та конкретні діяння на цьому фоні.

У межах феноменологічної соціальної теорії закладаються методологічні процедури для дослідження процесу історичної самоорганізації людства як автопоезисних процесів, що сприяє розвитку пластичності світоосягнення. Досліджені процедури спрямовані на розкриття рухливого, емерджентного, описують картину соціальної реальності як системи діянь в межах соціальних просторів, які безперервно трансформуються, розмежовуються, перетворюються та водночас розвивають спільну павутину соціальних відносин. Автопоезисні дослідження як інтегральний напрям вивчення соціуму описують динаміку конституювання соціальної дійсності. Завдяки таким чином схопленому та поданому динамічному характеру життєво-світового процесу конституювання осягнуті та традовані смислоадекватні моменти розвитку соціальної теорії і як теорії, і водночас як дослідження.

Таким чином, подана методологічна програма дозволяє удосконалити життєво-світову проблематику через експлікацію соціального середовища в модусі активності як активного соціального середовища. У межах феноменологічної соціальної теорії соціальне середовище набуває різних конотацій, розкриваючи певні аспекти спільносвіту творення: чи то світ виробництва, чи то світ буттєвих проєкцій, чи то смислогенетичний, смислоконститутивний, смислогенеративний.

Плідність феноменологічних експлорацій в площині соціальних досліджень пов'язана з уживання конструктивних саморефлексивних практик, що унаочнюють труднощі соціальних репрезентацій та самопрезентації. Зокрема на підставі цього повсякденні розмовні практики у соціальному вимірі осягаються як джерела аналізу соціального процесу самоконституювання, що в свою чергу, розкриває дослідницьку перспективу процедур, запроваджених феноменологічною соціальною теорією, (дескрипції соціального середовища, повсякденної герменевтики, життєво-

прагматичної теорії) щодо вивчення кризь вимір повсякденності діяльних шляхів трансформування соціального порядку в конкретному виконанні дії, оскільки соціальна реальність є продуктом соціального діяння, яке саморегулюється завдяки смислу. Як наслідок цього - висновок про те, що в такому разі в будь-якому фрагменту будь-якої інтеракції мусять бути охоплені та охопленими механізми такої саморегуляції, і описані за їхніми формальними властивостями щодо досягнення цієї регуляції. Щодо площини повсякденності, то повсякденнодієві виконання мають досліджуватися через вивчення структур мовної організації, ітеративності інтеракції, але поруч з цим також має братися до уваги селекція здатності узгоджувати поведінку з горизонтом “теорії дій”, яка локалізує механізм конституції соціальної дійсності в соціальному діянні.

До особливості самої пізнавальної ситуації виходить поліфонічність мислення, що передбачає наявність динаміки мислення з різноманітністю мовно-семіотичних засобів, схем, стереотипів, вироблених науковою культурою. Відмова від ідеї жорсткої конкуренції наукового знання і заміна її на діалогізм, з цінністю всіх знань (де всі можуть бути праві і неправі одночасно), призводить до того, що кожна нова ситуація може відкрити у ньому новий екстра-ординарного смисл, привертаючи увагу до невизначеного, імовірного. У зв'язку з цим розкривається евристична цінність такої процедури як повсякденна герменевтика, яка через подвійну інтерпретацію дозволяє досягати розуміння екстра-ординарного.

Посилаючись на міркування Габермаса, який зазначає необхідність зважувати на те, що в сучасній науці, зокрема соціальній, панує технологічне мислення (у вигляді операціоналізму, функціоналізму), розпізнавальною ознакою якого є позначення, а не розкриття сутності. Операційні поняття в індустріальній соціології, маркетингових дослідженнях, вивченнях громадської думки атомізують і стабілізують факти всередині репресованого цілого. У кращому разі поняття цих дисциплін мають терапевтичний характер, орієнтований на покращення існуючого порядку. Соціологічний, політичний дискурс замикається у єдиному вимірі наявно даного, таким чином поділяючи долю всього універсуму дискурсу сучасного суспільства. Феноменологічна парадигма дослідження обстоює доцільність здійснення аналізу суспільства щодо уживаних та неживаних можливостей покращення умов буття людини. Специфічна історична практика мусить зіставлятися з власними історичними альтернативами. Критичний аналіз повинен продемонструвати об'єктивну обґрунтованість апріорі суджень, при цьому така демонстрація здійснюється на емпіричному підґрунті. Йдеться про визнання такого важливого структурного моменту теорії як відмова від прийняття даного універсуму фактів як кінцевого контексту достовірності, посилення на трансцендуючий аналіз фактів. Тобто розглянута дослідницька парадигма сприяє прозиранню, проясненню, висвітленню альтернатив, що створюються, оскільки увага привертається до самого процесу закладання, утворення мислительних, дієвих альтернатив.

У межах представленої методологічної програми здійснюється критика об'єктивістських ілюзій науки, що ґрунтуються на уявленні про «реальність в собі, яка складається з фактів». Можливі об'єкти наукового аналізу конститууються повсякденним досвідом індивіда, а не сукупним процесом відтворення суспільства. Спираючись на концепцію життєвого світу, феноменологічна соціальна теорія обстоює принцип: теорія спрямовується не всепоглинаючим інтересом суспільства як цілого, а інтересами індивідуальної діяльності та міжіндивідуальних взаємодій. Дослідницький процес (у формі реєстрування, класифікування, пояснення фактів) соціально зумовлений, де зумовленість пов'язується не з відчуженням між індивідом і суспільством, а зі структурою життєвого світу людини (дослідника або дослідницької спільноти).

Соціальна феноменологічна теорія будується на підґрунті рефлексії необхідності нових концептуальних засобів для аналізу суспільства в нових соціально-історичних умовах, тому вона завжди виявляється теорією і практикою одночасно. Закладання та обґрунтування саморефлексія як основи соціальної науки сприяє унаочненню і розмежуванню теоретичних тверджень, що схоплюють інваріантні регулярності соціальної дії як такої, і ті, що виражають ідеологічно застигли відносини залежності, які можна трансформувати.

УХВАЛИЛИ: Інформацію прийняти до відома.

II. СЛУХАЛИ: Про присвоєння звання почесного доктора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ректору Тернопільського національного педагогічного університету доктору педагогічних наук, професору, члену-кореспонденту НАПН України, заслуженому працівнику України Кравцю Володимирі Петровичу (доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, ректор І.Ф. Прокопенко).

УХВАЛИЛИ: Присвоїти звання почесного доктора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ректору Тернопільського національного педагогічного університету, доктору педагогічних наук, професору, члену-кореспонденту НАПН України, заслуженому працівнику освіти України Кравцю Володимирі Петровичу.

III. СЛУХАЛИ: Представлення до вчених звань (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).

УХВАЛИЛИ: 1. Протокол лічильної комісії затвердити.

2. На посаду доцента представити:

- доцента кафедри фінансів і обліку **Маслова С.І.**
(“за” – 48, “проти” – немає, недійсних бюлетенів – немає).

IV. СЛУХАЛИ: Звіт докторанта третього року навчання, кандидата педагогічних наук, доцента Коваленко О.А. (перевіряючі: доктор педагогічних наук, професор Гриньова В.М., доктор педагогічних наук, професор Штефан Л.А.).

ЗВІТ

Тема дисертаційного дослідження на здобуття ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.09 – теорія навчання «Теоретико-методичні основи навчання обдарованих учнів початкової школи» була узгоджена Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 5 від 21.12. 2007 року).

Мета роботи полягає в дослідженні теоретико-методичних основ навчання обдарованих учнів початкової школи: в характеристиці концептуального підходу до розробки системи навчання обдарованих молодших школярів; з'ясуванні організаційних основ навчання обдарованих і талановитих дітей; визначенні закономірностей розвитку творчої особистості і принципів відбору змісту навчальної діяльності обдарованих дітей молодшого шкільного віку, а також у виявленні теоретичних засад здійснення психолого-педагогічного моніторингу ідентифікації обдарованості у дітей молодшого шкільного віку.

Ідентифікація, навчання і виховання обдарованих і талановитих дітей є однією з найважливіших світових педагогічних проблем. Майже у всіх країнах світу пошук адекватних способів виявлення обдарованих і талановитих дітей, створення для них оптимальних умов виховання і навчання вважається найважливішим, стратегічним загальнонаціональним завданням. Сьогодні не існує сумніву у позитивному соціальному ефекті даного виду діяльності. Дослідження проблеми дитячої обдарованості у нашій країні має давню історію. Але інтерес вітчизняних дослідників до вивчення дитячої обдарованості не був стабільним. Тому наявний на початку ХХ століття пріоритет у вивченні деяких аспектів даної проблеми (Г. Россолімо, В. Екземплярський та ін) був утрачений. Практично повне її забуття наприкінці 30-х років змінилося повільно зростаючим інтересом протягом останніх десятиріч.

Якщо розглянути проблему дитячої обдарованості в цілому, то для її успішного вивчення необхідно розв'язати такі чотири проблеми: 1) концепція обдарованості; 2) ідентифікація обдарованих; 3) прогнозування розвитку; 4) концепція розвитку, виховання і навчання..

Структура дисертації складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. **Розділ 1.** Генезис і поняттєво-термінологічний апарат проблеми дитячої обдарованості. **Розділ 2.** Навчання обдарованих учнів початкової школи як педагогічна проблема. **Розділ 3.**

Методологічні основи навчання обдарованих учнів початкової школи. **Розділ 4.**
Теоретичні основи навчання обдарованих учнів початкової школи.

За період навчання у докторантурі з жовтня 2007 року було виконано наступне:

1. Опрацьовано психолого-педагогічні праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з теми дослідження, а також на основі чисельних історико-педагогічних джерел зроблено ретроспективний аналіз тенденцій розвитку системи початкової освіти в Україні та високорозвинених країнах.

2. За темою дисертаційного дослідження опубліковано 21 одноосібну статтю у фахових наукових виданнях, що входять до реєстру, затвердженого ВАК України:

1) Коваленко О.А. Концептуальні засади педагогічної технології Д. Говарда „ Школа Завтрашнього Дня”// Основні Концептуальні підходи і тенденції модернізації педагогічної освіти в Україні / За заг. ред. Г.Є. Гребенюка; Міністерства мистецтва і туризму України. Луганськ. держ. ін-т. культури і мистецтв, Обл. метод. кабінет учб. закладів мистецтва та культури. – Харків: Стиль-Іздат, 2007. – 358с. (Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка). – С. 143– 153 (0,6 ум.-друк. арк.).

2) Коваленко О.А. Особистісно орієнтований підхід до організації взаємодії вчителя й учня на уроці в початковій школі // Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 – 17 квітня 2008 року, м. Суми). – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – С. 61 -62.(0,1 ум.-друк. арк.)

3) Коваленко О.А. Початкова освіта у слобідській і правобережній Україні у XVIII – першій половині XIX ст. // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2008. – Вип.. 50. – С. 180 – 190. (0,8 ум.-друк. арк.)

4) Коваленко О.А. Аналіз тенденцій розвитку системи початкової освіти у Центральній і Східній Україні з часів Київської Русі до початку XVIII століття // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2008. – Вип. 51. – С. 156 – 164. (0,6 ум.-друк. арк.)

5) Коваленко О.А. Загальна характеристика розвитку початкової освіти у західних регіонах України з XVIII до початку XX століття // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. / За ред. О.М. Микитюка – Х., 2008. – Вип. 29. – С. 59 – 65.(0,5 ум. друк. арк.)

6) Коваленко О.А. Розвиток початкової освіти у Центральній і Східній Україні у другій половині XIX – на початку XX ст. // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2009. – Вип. 433 . –С. 44 – 51 (0,5 ум.-друк. арк.)

7) Коваленко О.А. Система початкової освіти у високорозвинених країнах у сучасних умовах // Науковий вісник Чернівецького університету. Серія

Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 406. – С. 44 – 51 (0,4 ум.-друк. арк.)

8) Коваленко О.А. Загальна характеристика концепції особистісно орієнтованої освіти // Проблеми освіти: Науковий зб. / Кол. авт. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2009. – Вип. 58. – Частина 1. – С. 254 – 259 (0,5 ум.-друк. арк.)

9) Коваленко О.А. Особистісно орієнтований підхід як методологічна база особистісно орієнтованої освіти // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Зб. наук. пр. / За ред. О.М. Микитюка – Х., 2008. – Вип. 28. – С. 78 – 86. (0,5 ум.-друк. арк.)

10) Коваленко О.А. Технологія конструювання особистісно орієнтованого уроку в початковій школі // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. / редкол.: Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 54. – С. 172 – 177. (0,5 ум.-друк. арк.)

11) Коваленко О.А. Специфіка особистісно орієнтованого навчання в початковій школі // Матеріали V науково-практичної конференції молодих учених «Методологія сучасних наукових досліджень» (12 листопада 2008 р., м. Харків) / За заг. редакцією акад. І.Ф. Прокопенка. – Харків: ХНПУ, 2008. – С. 62 – 63. (0,1 ум.-друк. арк.)

12) Коваленко О.А. Провідні тенденції розвитку національних систем освіти та технології їх реалізації // Розвиток освіти в умовах полі етнічного регіону. Міжнародна науково-практична конференція присвячена 65-річчю РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта, РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”. – Зб. статей. – Ялта: РВНЗ КГУ, 2009. – Вип. 5. – Ч. II. – С. 3 – 5. (0,5 ум.-друк. арк.)

13) Коваленко О.А. Загальна характеристика підручника як ядра навчально-методичного комплексу для початкової школи // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 3(56). – С. 279 – 285. (0,5 ум.-друк. арк.)

14) Коваленко О.А. Ретроспективний аналіз розвитку особистісно орієнтованої освіти як пріоритетний напрям модернізації національних освітніх систем у XXI ст. // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць. Випуск 39 / За заг. редакцією академіка АПН України Євтуха М.Б., укладач – професор Михайличенко О.В. – К.: Вид. Центр КНЛУ, 2009. – С. 31 – 35. (0,5 ум.-друк. арк.)

15) Коваленко О.А. Концептуальні засади визначення змісту особистісно орієнтованої освіти молодших школярів // Зб. наук. праць. – Вип. 9. – Т. 3 (квітень 2009). Пошуки і знахідки. Матеріали наукової конференції СДПУ / Укладач В.В. Сарієнко. – Слов'янськ, 2009. – С. 12 – 14 (0,9 ум.-друк. арк.)

16) Коваленко О.А. Детермінанти здібностей обдарованих молодших школярів // Гуманізація навчально-виховного процесу: Збірник наукових праць. – Вип.. XLV / За заг. ред. проф. В.І. Сипченка. – Слов'янськ: СПДУ, 2009. – С. 207 – 211 (0,5 ум.-друк. арк.)

17) Коваленко О.А. Теоретичні засади створення освітнього середовища для навчання обдарованих учнів початкової школи // Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Зб. статей. – Ялта: РВНЗ КГУ, 2009. – Ч.І. – С. 131 – 133. (0,5 ум.-друк. арк.)

18) Коваленко О.А. Теоретичні засади організації навчання розумово обдарованих молодших школярів // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: // Зб. наук. праць. – Випуск 27 / Редкол.: М.І. Сметанський (голова) та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2009. – С. 198 – 202 (0,5 ум.-друк. арк.)

19) Коваленко О.А. Детермінанти розвитку розумової обдарованості у дітей та учнівської молоді // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 4(57). – С. 161 – 168. (0,5 ум.-друк. арк.)

20) Коваленко О.А. Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів для роботи з обдарованими учнями початкової школи // Наукові праці. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. Випуск 5 (155). Частина І. – Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2009. – С. 312 – 321 (1,2 ум.-друк. арк.)

21) Коваленко О.А. Характеристика моделей обдарованості // Матеріали VI науково-практичної конференції молодих учених «Методологія сучасних наукових досліджень» (30 – 31 жовтня 2009 р., м. Харків) / За заг. редакцією акад. І.Ф. Прокопенка. – Харків: ХНПУ, 2009. – С. 34 – 35. (0,1 ум.-друк. арк.)

3. Підготовлено та здано до друку 3 статті у фахові видання, що входять до переліку, затвердженого ВАК України.

4. За звітний період взяла участь у **6** міжнародних, **3** всеукраїнських науково-практичних конференціях, **2** науково-практичних конференціях молодих учених, науково-практичному та науково-методичному семінарах, **2** педагогічних майстер-класах та у пленарному засіданні конференції працівників освіти, які відбулися у Горлівці, Луцьку, Слов'янську, Ялті, Краматорську, Сумах, Переяслав-Хмельницьку (Київська область), Черкасах, Харкові та в Новій Водолазі (Харківська область):

1) **Коваленко О.А.** Особистісно орієнтований підхід до організації взаємодії вчителя й учня на уроці в початковій школі / Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка. Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Суми, 16 – 17 квітня 2008 року).

2) **Коваленко О.А.** Загальна характеристика концепції особистісно орієнтованої освіти / «Професіоналізм педагога. Інноваційні підходи до процесу його формування». Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 70-ти річчю з дня народження відомого вченого-педагога, академіка, доктора педагогічних наук, професора Євнуха Миколи Борисовича. (м. Краматорськ, 6 – 8 листопада 2008 року).

3) **Коваленко О.А.** Специфіка особистісно орієнтованого навчання в початковій школі / «Методологія сучасних наукових досліджень». V науково-практична конференція молодих учених (м. Харків, 12 листопада 2008 року).

4) **Коваленко О.А.** Провідні тенденції розвитку національних систем освіти та технології їх реалізації / Розвиток освіти в умовах полі етнічного регіону. Міжнародна науково-практична конференція присвячена 65-річчю РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта, РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”, 9 – 11 квітня 2009 року).

5) **Коваленко О.А.** Ретроспективний аналіз розвитку особистісно орієнтованої освіти як пріоритетний напрям модернізації національних освітніх систем у ХХІ ст. /Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка. Міжнародна науково-практична конференція (м. Суми, Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 18 – 19 березня 2009 року

6) **Коваленко О.А.** Підсумки пілотного дослідження з проблеми «Створення системи супроводження навчання, виховання та розвитку академічно обдарованих дітей молодшого шкільного віку». «Створення системи педагогічної підтримки академічно обдарованих учнів ЗНЗ I – III ступенів». Науково-практичний семінар (м. Харків, Харківський навчально-виховний комплекс № 169, 18 березня 2009 року).

7) **Коваленко О.А.** Особистісно орієнтований урок: теорія та практика / «Особистісно орієнтований урок у системі роботи загальноосвітнього навчального закладу». Науково-методичний семінар (сmt Нова Водолаза, Нововодолазька гімназія Нововодолазьклі районної ради Харківської області, 24 березня 2009 року).

8) **Коваленко О.А.** Детермінанти здібностей обдарованих молодших школярів /Сучасний стан та тенденції розвитку початкової освіти в Україні. Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Слов'янськ, Словянський державний педагогічний університет, 21 – 22 квітня 2009 року)

9) **Коваленко О.А.** Теоретичні засади створення освітнього середовища для навчання обдарованих учнів початкової школи / Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції Міжнародна науково-практична конференція присвячена 65-річчю РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта, РВНЗ „Кримський гуманітарний університет”, 21 – 24 вересня 2009 року).

10) **Коваленко О.А.** Теоретичні засади організації навчання розумово обдарованих молодших школярів / Професійна підготовка учителів початкової школи: здобутки, проблеми, перспективи. Міжнародна науково-практична конференція (м. Луцьк, Волинський національний університет імені Лесі Українки, 5 – 7 травня 2009 року).

11) **Коваленко О.А.** Теоретичні основи підготовки майбутніх учителів для роботи з обдарованими учнями початкової школи / Сучасні тенденції розвитку освіти в Україні та за кордоном. IV Міжнародна науково-практична конференція (м. Горлівка, Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов, 8 – 9 жовтня 2009 року).

12) **Коваленко О.А.** Всеукраїнський науково-педагогічний проект „Інтелект України”: пріоритети та шляхи реалізації у Держинському районі / „Визначальні цінності освітнього простору Держинського району”. Пленарне засідання серпневої конференції працівників освіти Держинського району м.

Харкова (м. Харків, Держинська районна в м. Харкові рада. Управління освіти, 28 серпня 2009 року).

13) **Коваленко О.А.** Теоретичні основи навчання обдарованих дітей молодшого шкільного віку/ «Обдарована дитина в початковій школі». Педагогічний майстер-клас (м. Черкаси, Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників, 16 жовтня 2009 року).

14) **Коваленко О.А.** Характеристика моделей обдарованості // Матеріали VI науково-практичної конференції молодих учених / «Методологія сучасних наукових досліджень». VI науково-практична конференція молодих учених (м. Харків, 30 – 31 жовтня 2009 року).

15) **Коваленко О.А.** Концептуальні засади всеукраїнського науково-педагогічного проекту «Інтелект України» / «Навчання, виховання і розвиток обдарованої особистості: ретроспектива і перспектива». Всеукраїнська науково-практична Інтернет конференція (м. Переяслав-Хмельницький, 8 – 9 грудня 2009 року).

16) **Коваленко О.А.** Теоретичні основи освіти обдарованих дітей / «Обдарована дитина». Педагогічний майстер-клас (м. Харків, Дошкільний навчальний заклад № 354 Держинського району м. Харкова, 15 лютого 2010 року).

5. Готується до друку монографія Коваленко О.А. «Навчання обдарованих учнів у початковій школі (теоретичний і методичний аспекти)».

6. Виконано дві третини тексту дисертаційного дослідження за темою «Теоретико-методичні основи навчання обдарованих учнів початкової школи».

Виступ перевіряючих, доктора педагогічних наук, професора Гриньової В.М.

Комісія вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди у складі доктора педагогічних наук, професора Гриньової В.М., доктора педагогічних наук, професора Штефан Л.А. перевірила стан виконання дисертаційного дослідження О.А. Коваленко та прийняла таке рішення:

1. Роботу докторанта кафедри теорії і методики професійної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди третього року навчання вважати задовільною на підставі того, що:

1.1. Завершено написання трьох розділів із чотирьох дисертаційного дослідження. В цілому виконано біля двох третин від запланованого обсягу дисертації.

1.2. З теми дисертаційного дослідження опубліковано 21 одноосібну статтю і подано до друку 3 одноосібних статті у фахові видання, що входять до переліку, затвердженого ВАК України.

1.3. Завершується написання монографії «Навчання обдарованих учнів у початковій школі (теоретичний і методичний аспекти)»: написано 9 друкованих аркушів із 10 запланованих.

1.4. Результати дослідження апробовано на 6 міжнародних, 3 всеукраїнських науково-практичних конференціях, 2 науково-практичних конференціях молодих учених, науково-практичному та науково-методичному

семінарах, 2 педагогічних майстер-класах та на пленарному засіданні конференції працівників освіти, які відбулися у Горлівці, Луцьку, Слов'янську, Ялті, Краматорську, Сумах, Переяслав-Хмельницьку (Київська область), Черкасах, Харкові та в Новій Водолазі (Харківська область).

2. За сім місяців, що залишилися до закінчення докторантури, рекомендувати Коваленко О.А.:

2.1. Представити на розгляд Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди монографію «Навчання обдарованих учнів у початковій школі (теоретичний і методичний аспекти)» з метою рекомендації її до друку.

2.2. Провести попередній захист дисертаційного дослідження Коваленко О.А. на засіданні кафедри теорії і методики професійної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди (травень – червень 2010 року).

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію прийняти до відома.
2. Роботу над дисертаційним дослідженням признати задовільною.

V. СЛУХАЛИ: Про затвердження тем дисертаційних досліджень (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).

Затвердити теми докторських дисертацій у такому формулюванні:

Бойко О.П.: «Культура дозвілля у добу глобалізації».

Затвердити теми кандидатських дисертацій у такому формулюванні:

Бабарикіній І.В.: «Вікові особливості страхів у навчальній діяльності школярів».

Гарькавець О.М.: «Індивідуальні особливості педагогічної діяльності як чинник розвитку пізнавальної сфери дошкільника».

Гнідої Т.Б.: «Соціально-педагогічна корекція особистісних вад важковиховуваних учнів молодшого шкільного віку».

Давидової Ж.В.: «Критичне мислення як засіб формування духовно-ціннісних орієнтацій студентської молоді».

Дементу М.О.: «Формування готовності майбутнього офіцера МНС до професійної діяльності в сучасних умовах».

Заморуєвої В.В.: «Психологічні особливості адаптації початкового етапу навчання при формуванні професійної спрямованості у студентів-сиріт».

Ігнат'євої А.І.: «Громадсько-педагогічна діяльність Я.П. Ряппо».

Клочко А.Г.: «Олекса Мишанич як дослідник давньої української літератури».

Книшенко Н.П.: «Українська дорожньо-будівельна термінологія (структурно-семантичний аспект)».

Козлова А.В.: «Формування в майбутніх учителів морального вибору дії у процесі професійної підготовки».

Коржової О.В.: «Педагогічні погляди та діяльність учених-математиків Слобожанщини кінця ХІХ – першої половини ХХ століття».

Лаврик Т.В.: «Педагогічні умови оптимізації системи дистанційного навчання студентів класичного університету».

Нікітіній О.П.: «Психолого-педагогічні передумови відношення до грошей в системі відношень особистості юнацького віку».

Свиридовій Г.Г.: «Розвиток ідеї взаємозв'язку морального та естетичного виховання учнівської молоді в історії педагогічної думки України (20-80-х рр. ХХ ст.)».

Скакун О.Є.: «Реалізація принципу справедливості в процесі застосування покарання у виді позбавлення волі».

Фоменко К.І.: «Губристична мотивація в структурі спрямованості особистості студентів».

Шейко А.О.: «Особливості прояву психологічної стійкості особистості в юнацькому віці при подоланні критичних ситуацій».

Шломенко О.Б.: «Професійна спрямованість навчання гуманітарних дисциплін у вищих економічних навчальних закладах».

VI. СЛУХАЛИ: Рекомендація до друку (доктор педагогічних наук, професор, учений секретар університету Л.А. Штефан).

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до друку:

- 1) Навчально-методичний посібник «Технології оздоровлення» до теоретичного курсу «Валеологічні технології» за редакцією доктора біологічних наук, професора Суботи Н.П.
- 2) Навчальний посібник з надання йому грифу Міністерства освіти і науки України «Адміністративна відповідальність неповнолітніх в Україні» за редакцією кандидата педагогічних наук Антонова Г.В., кандидата юридичних наук Чернецького О.Л.
- 3) Навчальний посібник з практики англійського усного та писемного мовлення для студентів II-III курсів мовних спеціальностей «Відео-експрес» кандидата філологічних наук О.В. Зосімової.

- 4) Наукову монографію «Лінгводидактичні засади організації навчання української мови в загальноосвітній школі» доктора педагогічних наук, професора Плиско К.М.

VII. СЛУХАЛИ: Про продовження відпустки по догляду за дитиною аспірантки 3 року навчання кафедри всесвітньої історії Голод О.О. (кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аспірантури та докторантури І.В. Разуменко).

УХВАЛИЛИ: Продовжити відпустку по догляду за дитиною аспірантці 3 року навчання кафедри всесвітньої історії Голод О.О. з 9 березня 2010р. до 9 вересня 2010 р. у зв'язку зі станом здоров'я дитини.

VIII. СЛУХАЛИ: Про переведення Приймєнка О.С., аспіранта 2 року навчання кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права денної форми навчання (за контрактом) на заочну бюджетну форму (кандидат філологічних наук, доцент, начальник відділу аспірантури та докторантури І.В. Разуменко).

УХВАЛИЛИ: Перевести аспіранта 2 року навчання кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права Приймєнка О.С. на заочну бюджетну форму навчання зі спеціальності 12.00.05 – трудове право, право соціального забезпечення.

Голова вченої ради

І.Ф. Прокопенко

Секретар вченої ради

Л.А. Штефан